

MEMÒRIA DEL CURS ACADÈMIC 2004-2005

UNIVERSITAT DE BARCELONA

U

B

MEMÒRIA
DEL CURS ACADÈMIC
2004-2005

EDICIONS INSTITUCIONALS

Sumari

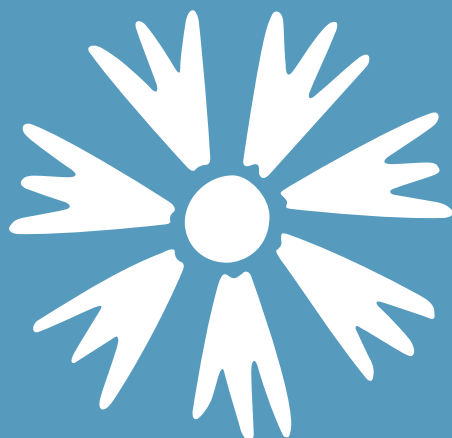
Memòria gràfica de l'any	8	V. Activitat internacional	55
I. Introducció	11	• Activitat internacional institucional	56
• Discurs del rector d'inauguració del curs acadèmic 2005-2006	12	• Participació en programes internacionals d'intercanvi acadèmic i altres modalitats	56
• Memòria del secretari general del curs acadèmic 2004-2005	15	• Recerca internacional	60
II. El Grup UB	19	VI. Serveis de suport a la recerca i a la docència ...	63
• Universitat de Barcelona	20	• Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació. Serveis de Biblioteca	64
• Fundació Bosch i Gimpera	22	• Institut de Ciències de l'Educació	66
• Fundació Parc Científic de Barcelona	22	• Serveis Científicotècnics	69
• UB Virtual	23	• Unitats d'Experimentació Animal	70
• Fundació Solidaritat UB	23	• Protecció Radiològica	71
• Fundació Josep Finestres	23	• Centre de Patents	71
III. Docència i atenció a l'estudiant	25	• Seguretat, salut i medi ambient	72
• Docència	26	• Audiovisuals	74
• Millora de la docència	27	VII. Universitat i empresa	77
- Avaluació institucional	27	• Màrqueting i finançament extern	78
- Avaluació de la docència	27	• Centre d'Innovació, Fundació Bosch i Gimpera .	80
- Innovació docent	28	• Formació empresa	81
- Fòrum telemàtic de docència universitària ...	28	• Serveis Científicotècnics, àrea de transferència de tecnologia	82
• Atenció i serveis a l'estudiant	28	• Programa Feina UB	82
- Accions d'informació i orientació	28	VIII. Universitat i societat	85
- Serveis i programes per a l'estudiant	30	• Activitats institucionals	86
- Comissió Permanent del Consell de l'alumnat i Comissió d'Afers Econòmics	32	• Activitats culturals	88
• Altra activitat docent: Cursos d'estiu, Idiomes Moderns, Estudis Hispànics, Llengua Catalana, Òpera Oberta	33	• Activitats esportives	89
• Resum de dades d'estudiants i professorat	35	• Activitats de comunicació i divulgació social ...	89
IV. Recerca	41	• Producció editorial	90
• La recerca a la UB: grups, projectes i recursos ..	42	• Activitats de fidelització - Antics UB	90
• Fundacions, instituts i centres de recerca	47	• Solidaritat UB	91
- Fundació Parc Científic de Barcelona	47	• Institut Joan Lluís Vives	91
- Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS)	49	• Universia	92
- Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL)	50	IX. Memòria econòmica	95
- Institut Interuniversitari del Pròxim Orient Antic	50	X. Annex	103
- Institut de Matemàtica de la Universitat de Barcelona	50	• Càrrecs del Grup UB	104
- Institut de Recerca d'Economia Aplicada Regional i Pública	51	• Ensenyaments de primer i segon cicle i de tercer cicle	114
- Institut de Recerca en Nutrició i Seguretat Alimentària	51	• Centres de recerca de la Universitat de Barcelona	125
- Institut de Recerca de l'Aigua	51		
• Recerca i ètica	52		

1. El matemàtic Jean-Pierre Serre en la sessió d'investidura com a doctor 'honoris causa' a la UB el 10 de novembre de 2004, 2. Daniel Vázquez, fill de Manuel Vázquez Montalbán, recull el premi Juan Mari Arzak. En el mateix acte de lliurament dels premis Sent Soví i Juan Mari Arzak, es va fer un homenatge a Manuel Vázquez Montalbán, 3. El jugador del Barça Demetrio Albertini presenta la *Guia de conversa universitària italià-català* editada pels Serveis Lingüístics de la UB, 4. Els guanyadors de la primera edició dels Premis del Consell Social de la UB al millor treball científic derivat de tesi doctoral, Enric Esplugues, María del Carmen Sánchez i Rosa M. Albert, 5. La professora Carme Junyent, el vicerector Jordi Matas i l'escriptora Empar Moliner, en els "Diàlegs sobre la llengua", 6. Signatura de l'acord de col·laboració entre la UB i la Fundació privada RCD Espanyol de Barcelona, 7. El catedràtic i crític literari Antoni Vilanova cedeix a la UB la seva biblioteca personal amb més de 20.000 volums, 8. Pedro Alonso rep el premi Ciutat de Barcelona 2004 d'investigació científica en un acte celebrat el 10 de febrer a l'Ajuntament, 9. Trobada Universitat-Societat-Empresa, que va tenir lloc el 7 d'octubre de 2004, a l'Edifici Històric, 10. Visita de la Cambra de Comerç i Foment del Treball Nacional al PCB.

11. Visita de Pimec-Sefes i el RACC al PCB, 12. Debat sobre el nou Estatut de Catalunya realitzat el 13 d'octubre al Paranimf, 13. Exposició "Les llengües a Catalunya", que va estar oberta al públic al vestíbul de l'Edifici Històric del 14 d'abril al 13 de maig, 14. Conferència de l'expresidenta d'Islàndia Vigdis Finnbogadóttir el 21 d'abril, 15. Homenatge al catedràtic de Política Econòmica Josep Jané Solà, el 20 de desembre, 16. El professor José-Gaspar Lorén imparteix la lliçó de l'acte d'inauguració de curs el 4 d'octubre, 17. Estand de la UB al Saló de l'Ensenyament, que va tenir lloc del 9 al 13 de març, 18. Màrius Rubiralta en l'acte de presa de possessió com a nou rector de la UB el 9 de juny, 19. L'equip de l'UB Barça després de guanyar la Lliga femenina de bàsquet 2004-05, 20. La consellera Marina Geli al PCB.

INTRODUCCIÓ

- Discurs del rector d'inauguració
del curs acadèmic 2005-2006
- Memòria del secretari general del
curs acadèmic 2004-2005

I. Introducció

DISCURS DEL RECTOR D'INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 2005-2006

Sr. director general en representació de l'Honorable Conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Sr. president del Consell Social, representants d'universitats i institucions, degans i deganes, senyores i senyors,

Aquest inici del curs 2005-2006 coincideix pràcticament amb l'inici de les activitats d'un nou Consell de Direcció, d'un nou equip rectoral que va sorgir del procés electoral que es va dur a terme el passat més de maig. Aquest és un fet destacat ja que implica una nova etapa per a la Universitat de Barcelona.

Hem celebrat enguany, amb poc impacte social, els 555 anys de la creació de l'Estudi General per part d'Alfons el Magnànim, l'inici del concepte d'universitat medieval que havia estat instaurada uns cent anys abans a Bolonya. Aquest fet, juntament amb la supressió de totes les universitats catalanes existents, que van ser traslladades a Cervera l'any 1717, marca un precedent històric de la Universitat de Barcelona finalment retornada a la ciutat en aquest edifici singular, patrimoni de tot Catalunya.

Aquest acte coincideix també amb un altre fet històric: l'aprovació de la Proposta del nou Estatut de Catalunya per una molt àmplia majoria del nostre Parlament. El camí que el nou Estatut haurà de fer a partir d'ara coincidirà amb el curs universitari que avui inaugurem i ens acompanyarà reclamant la nostra màxima atenció. Desitgem que l'un i l'altre, tant el curs universitari com l'Estatut, progressin adequadament i sense entrebancs.

Avui, en l'acte acadèmic d'inauguració de curs, retem homenatge mitjançant la lliçó inaugural del Dr. Joan Solà a totes les persones que, enfortint el concepte de nació, han tingut cura de la nostra llengua des del punt de vista acadèmic i de recerca. S'inicia amb el record de Pompeu Fabra, catedràtic el 1932 i president del Patronat d'aquesta Universitat en esdevenir autònoma. Aleshores la Universitat passà de ser un centre acomodat i provincial a esdevenir un centre més modern, dinàmic, vinculat al país i obert al món científic. Precisament s'ha publicat recentment el primer volum de l'obra completa de Pompeu Fabra a cura de Jordi Mir i Joan Solà sota l'auspici de l'Institut d'Estudis Catalans. A més, coincideix amb aquesta diada universitària la commemoració del centenari del naixement de Joan Coromines i Vignaux, lingüista català, reconegut en el món com un dels principals estudiosos de la lingüística romànica i que avui ha estat l'eix de la lliçó inaugural.

Voldria fer lliscar les idees d'aquest primer parlament oficial en una inauguració de curs de la Universitat de

Barcelona manllevant les primeres paraules del professor i rector Antoni M. Badia i Margarit escrites en un article del llibre esmentat. El Dr. Badia inicia el discurs de l'article «Pompeu Fabra, entre el país i la llengua» amb aquestes paraules: «Entre nosaltres ja fa anys que ha esdevingut corrent la dita d'un temps, d'un país...».

Venim d'un temps en què alguns membres de la nostra Universitat, de tots els col·lectius, estaven mancats de l'energia d'esperit i de l'orgull necessari de pertànyer a una de les millors universitats espanyoles, i venim d'un país que no ha valorat prou el paper fonamental que ha tingut la Universitat de Barcelona durant el darrer segle XX com a origen de l'actual sistema universitari i com a institució innovadora i pionera en molts dels àmbits de progrés, en docència, en recerca i en transferència de coneixement i tecnologia a la societat.

Venim d'un temps, els darrers 25 anys, en què el professorat i altre personal de la Universitat ha anat desenvolupant un procés de millora contínua del sistema docent i de recerca, basat en una voluntat extraordinària, que ha estat la causa que avui tots els mètodes de valoració de les universitats europees, des dels que ha elaborat l'Institute of Higher Education de la Shanghai Jiao Tong University als de la Comissió Europea (Third European Report on Science & Technology Indicators), ens reconguin un clar lideratge universitari a escala estatal i una bona posició entre les universitats europees més productives científicament.

Venim d'un país que no ha sabut o no ha volgut construir el sistema universitari sobre els fonaments d'aquesta realitat i on s'han anat succeint nous projectes, nous centres de recerca, noves titulacions, nous models de finançament, allunyats de la justa consideració de l'aportació en activitat acadèmica, en docència i en recerca, en formació de titulats, en transferència de coneixement i en aportació social. Tot això ha anat esdevenint quan una part important dels principals protagonistes eren o havien estat molt sovint membres de la nostra comunitat universitària.

Hem dit i repetit nombrosos cops en els darrers mesos que la Universitat de Barcelona ha de tornar a assumir el lideratge que li pertoca en l'escenari català, espanyol i europeu. Ho ha de fer al mateix temps que avança en la seva modernització, en la millora de la gestió, de la docència, de la recerca i del nou model organitzatiu, mirant el futur cap a una major convergència amb Europa seguint les bases que es van encetar a Bolonya i Lisboa ara fa uns anys. El lideratge que volem ha de ser-ho també en les

idees, en la visió com a universitat pública compromesa com a agent fonamental del progrés econòmic basat en el coneixement, solidària en la millora del benestar social i de l'augment de l'ocupació. El nostre paper ha de ser també clau en la modelització d'aquesta en el nou espai europeu d'educació superior (EEES).

Aquest lideratge ha de ser ara la porta a una millor cohesió del sistema universitari català amb els ulls posats cap a una presència més forta a Europa i en el món globalitzat que avui tenim. La nostra Universitat, amb tots els seus membres al capdavant, ha de desprendre dinamisme, iniciativa, voluntat de cooperació i de col·laboració en tot allò que reforci aquesta imatge a escala global.

El curs que avui iniciem oficialment, enormement transcendent, presenta un horitzó amb clars i ombres, amb grans oportunitats però també amb algunes amenaces. És sens dubte el curs en què s'establirà la política definitiva que ens ha de conduir a un disseny propi de convergència que ens integri al nou espai europeu d'educació superior (EEES). Serà el curs en què, tal com esperem, es defineixi la nova Llei orgànica d'universitats, un cop modificats els punts més àmpliament criticats. És el curs en què s'hauran aclarit, finalment, aspectes de política científica fonamentals.

Tanmateix, per damunt de tot, haurà de ser el curs en què abordem amb serietat i valentia el problema del finançament universitari. Més enllà d'un repartiment equitatiu, més enllà d'una certa relació entre finançament i polítiques de govern, cal una definició de quina universitat volem per a Catalunya. El finançament d'aquesta ha d'estar directament relacionat amb els objectius que se li demanin.

El caràcter avui encara simbòlic dels contractes programa haurà de donar pas a veritables polítiques de complicitat amb els agents econòmics. Per acomplir les funcions que la nostra societat ens reclama cal que es defineixin els objectius generals, que se'n planifiqui l'execució, globalment com a sistema, i individualment com a universitat, i s'hi aportin els fons necessaris.

Recentment, l'Associació d'Universitats Europees (EUA) ha descrit, en una important Declaració, el camí que hauríem de seguir com a universitats si volem participar en la construcció d'una Europa forta, potent, la més competitiva del món tal com es despenia de la Declaració de Lisboa i Barcelona. Aquest lideratge s'assolirà mitjançant la construcció d'unes universitats també fortes, creatives i innovadores, que actuïn com a motors o universitats tractores del sistema universitari europeu actualment en procés de construcció. En aquesta Declaració de Glasgow hi apareixen els reptes de qualitat i excel·lència en les activitats de

docència, aprenentatge, recerca i innovació. A més, es remarca la necessitat d'incorporar una tercera funció a les dues funcions fonamentals de les universitats —la docència i la recerca— en perfecta interrelació. En aquest sentit es concreta el compromís del nostre sistema universitari amb la base social del creixement econòmic i les dimensions ètiques de l'educació superior i de la recerca. La construcció avui d'una Europa social que asseguri el model europeu de societat del benestar, remet sens dubte a l'educació i a la creació i difusió del coneixement com dos dels principals pilars, cosa que confereix a les universitats una posició de privilegi, també d'alta responsabilitat, que no hauria de deixar-se perdre.

Donem a aquesta diada, en la qual inaugurarem el curs 2005-2006, una càlida benvinguda a tots els estudiants universitaris que inicien amb nosaltres una etapa clau de la seva vida i de la nostra història en haver escollit un dels ensenyaments de la UB. El professorat i el personal d'administració i serveis de les diferents facultats i escoles —n'estic convençut— us ajudaran a conèixer i a estimar la nostra institució tal com ho han fet, anteriorment, totes les persones que avui han rebut el premi extraordinari de doctorat.

Voldria demanar a tot l'alumnat que ens ajudi a fer de la nostra institució una universitat solidària, humana i més participativa. Fer més humana una institució universitària també implica reconèixer el treball quotidià de tota una vida professional dedicada a millorar-la. Avui, amb el lliurament de les medalles al personal jubilat en els darrers mesos, volem agrair aquesta dedicació a la nostra Universitat.

En aquest punt del discurs voldria fer una menció especial a totes les persones dels col·lectius del professorat i del personal d'administració i serveis sobre la justa millora de les condicions de treball, especialment, sobre la recuperació del poder adquisitiu concretat en les darreres setmanes, però a la vegada voldria convidar-vos a una participació i un compromís més grans en el desenvolupament del nou projecte que hem iniciat per a la Universitat de Barcelona.

Voldria finalitzar les meves paraules amb un record a una persona, Josep Laporte, que ha representat un model d'humanitat, comissionat d'Universitats en l'inici de la construcció del sistema universitari català i exrector de la UAB, i que ens ha deixat aquest any sent president de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). En un dels seus darrers escrits, En encesa espera, en què citant els versos de Salvador Espriu:

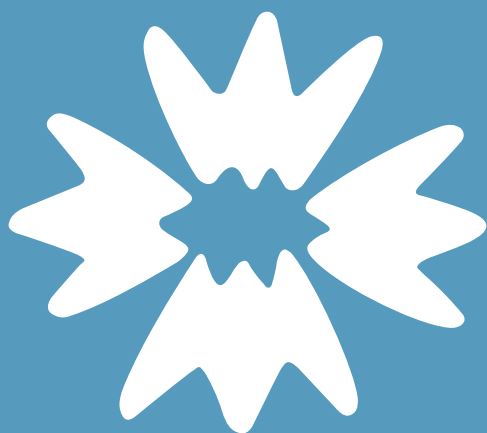
«Salvarem els mots
De la nostra llengua

I. Introducció

El meu poble i jo.
Ens alcem tots dos
En encesa espera,
El meu poble i jo.»
diu, «des de l'alba d'aquesta encesa espera, contemplem el
paisatge amb la convicció de prosseguir una lluita inces-
sant que ens dignifica com a persones i com a poble».

Benvolguts membres de la comunitat universitària, amics
i amigues que avui ens acompanyeu, en encesa espera per
afrontar il·lusionats i units els reptes que s'aproximen,
donem per inaugurat el curs 2005-2006 a la Universitat
de Barcelona.

Barcelona, 7 d'octubre de 2005

III DOCÈNCIA I ATENCIÓ A L'ESTUDIANT

- Docència
- Millora de la docència
- Atenció i serveis a l'estudiant
- Altra activitat docent
- Resum de dades d'estudiants i professorat

III. Docència i atenció a l'estudiant

Docència

Primer i segon cicle

Durant el curs 2004-2005 es van implantar dues noves titulacions a la Facultat de Dret: la titulació homologada de segon cicle de Criminologia i el títol propi de Graduat Superior en Seguretat Pública i Privada.

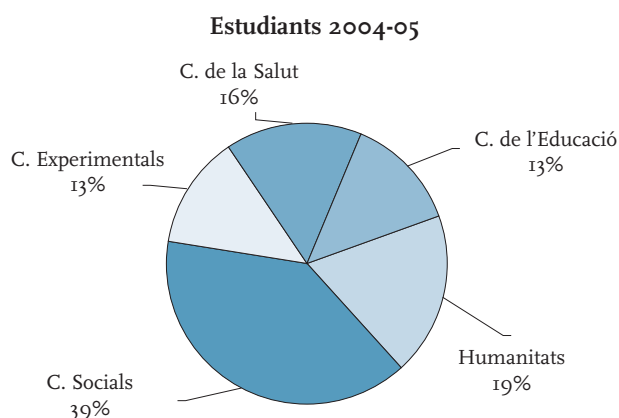
D'altra banda, la taxa de demanda de la UB es va situar en l'1,18, que supera notablement l'1,09 del curs anterior, la qual cosa consolida la tendència ja observable d'una demanda de places superior a l'oferta en el conjunt de la UB, circumstància que es produeix en 25 de les titulacions que s'ofereixen.

Els ensenyaments més sol·licitats en primera preferència van ser, per aquest ordre, Psicologia (890 sol·licituds), Medicina (876 sol·licituds) i Ciències Empresarials (726 sol·licituds). Així mateix cal destacar els ensenyaments de Belles Arts, Administració i Direcció d'Empreses i Mestre en Educació Infantil, que han rebut més de 500 sol·licituds en primera preferència.

Pel que fa a les notes de tall, cal destacar novament titulacions com ara Medicina o Odontologia que, en igualtat de condicions comparatives, és a dir, aplicant l'equiparació de la nota obtinguda pel mateix alumne assignat en funció del nombre de places ofertes, se situarien al capdavant del sistema universitari català.

Quant al nombre total d'estudiants matriculats, s'ha experimentat una lleugera disminució respecte del curs passat tot i que s'ha mantingut la xifra d'estudiants que accedeixen a la UB.

	Estudiants matriculats	Estudiants nous
Humanitats	9.895	2.333
Ciències Socials	20.364	4.292
Ciències Experimentals	6.841	1.314
Ciències de la Salut	8.295	1.734
Ciències de l'Educació	6.843	2.140
Total	52.238	11.813

Respecte al procés de convergència europea cap a l'espai europeu d'educació superior (EEES), cal destacar la participació de la UB en cinc ensenyaments (Biblioteconomia i Documentació, Gestió i Administració Pública, Mestre-Llengua Estrangera, Estadística i Turisme) dins del Pla d'adaptació a l'espai europeu del DURSI. Així mateix, s'hi han sumat per a la convocatòria 2005-2006 la resta de titulacions de Mestre impartides a la Facultat de Formació del Professorat.

En aquest terreny cal destacar la publicació dels decrets de grau i postgrau que han de regular aquest tipus d'estudis en el futur més immediat. A partir d'aquests decrets, des de la nostra Universitat s'ha iniciat un treball que s'ha concretat en l'aprovació del document "Criteris per a la implantació de programes de postgrau, amb estructura Bolonya, com a títols propis de la UB al curs 2005-2006". A partir d'aquests criteris s'han aprovat, acadèmicament, les titulacions següents: Activitat Física i Esport; Educació, Salut i Intervenció; Biomedicina; màster en Biotecnologia Molecular; Economia Aplicada; Enginyeria Biomèdica; Gestió de Continguts Digitals; Història i Cultura de l'Alimentació; Intervenció Psicosocial; l'Aigua: Anàlisi Interdisciplinària i Gestió Sostenible; Meteorologia; Produccions Artístiques i Recerca; Evolució i Conservació de la Biodiversitat, i Ciència i Tecnologia del Medi Ambient.

Així mateix, en el marc del programa ERASMUS Mundus s'han aprovat acadèmicament els màsters següents: màster of Science in Applied Engineering and Geosciences in Coastal Environments, de la Facultat de Geologia; Theoretical Chemistry and Computational Modelling, de la Facultat de Química; Work, Organizational, and Personnel Psychology (WOPP), de la Facultat de Psicologia; Pharmaceutical Care, de la Facultat de Farmàcia; Quality in Analytical Laboratories, de la Facultat de Química; màster Europeen en Mediation, i Acció 4, "OldNewLink project", amb la Katholieke Universiteit Leuven.

En el procés de formació cal fer esment de la comunicació dels treballs en el si de l'ICE.

(Vegeu el capítol VI: "Serveis de suport a la recerca i la docència. Institut de Ciències de l'Educació.")

Finalment, i com a culminació del curs acadèmic, la UB va aprovar en la sessió del Consell de Govern del 20 de juliol el document "Criteris generals per a les propostes de programes oficials de postgrau (POP)", que ha de servir de marc per a la implantació dels estudis de postgrau d'acord amb la nova legislació adequada a l'espai europeu d'educació superior.

Tercer cicle: doctorats i postgraus

Universitat de Barcelona

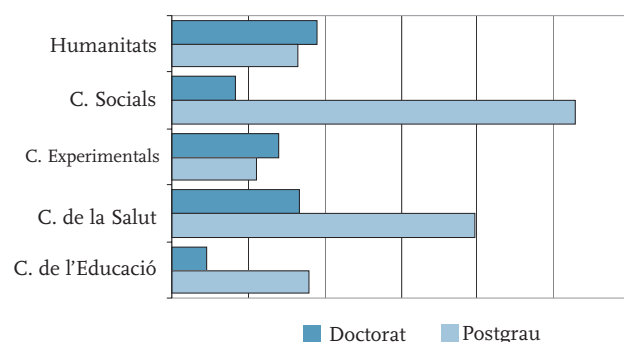
El curs 2004-2005 s'han ofert a la UB un total de 98 programes de doctorat i 327 cursos de postgrau, amb una matrícula total de 10.066 estudiants en el conjunt de pro-

grames de tercer cicle oferts en els diferents centres de la Universitat de Barcelona. D'aquest total, 3.148 corresponen a doctorat i 6.918, a postgrau.

Amb relació als estudis de doctorat, la tercera convocatòria de la Menció de Qualitat del Ministeri d'Educació i Ciència ha donat com a resultat que un total de 49 doctorats de la UB han obtingut aquesta Menció, nombre que significa gairebé la meitat de programes de doctorat de la UB. En total s'han concedit 11 mencions de qualitat noves i la resta són renovacions de les concedides en les edicions anteriors. Si només tenim en compte els programes exclusius de la UB i els interuniversitaris que la UB coordina, la xifra és de 37 doctorats amb Menció de Qualitat. Aquesta dada converteix la UB en la universitat catalana que obté més mencions de qualitat per als seus doctorats i en la segona de l'Estat, després de la Universidad Complutense de Madrid.

Un aspecte que cal destacar és la presència d'estudiants estrangers en aquests programes, fet que dona una idea del grau d'internacionalització del tercer cicle de la UB, basat en la capacitat d'atracció d'alumnat d'arreu del món. En total, s'hi van matricular 2.614 estudiants estrangers (un 26% del total), 841 dels quals ho van fer en programes de doctorat i 1.773 en programes de postgrau, xifres que representen un 26,7% i un 25,6%, respectivament, sobre el total de matriculats.

Estudiants de tercer cicle 2004-05

Així mateix, l'aparició del Decret de postgrau, que ha de regular els estudis de doctorat, ha produït l'adequació normativa corresponent, que s'ha traduït en l'aprovació de la Normativa reguladora dels procediments d'elaboració, autorització, nomenament del tribunal, defensa i avaluació de les tesis doctorals de la UB.

Completa aquesta oferta formativa la programada a través de Les Heures de la Fundació Bosch i Gimpera i d'UB Virtual, entitats del Grup UB que afegeixen a l'oferta anteriorment exposada 611 cursos i 28.061 estudiants.

Les Heures, Fundació Bosch i Gimpera

Des de Les Heures, es posen a l'abast de la societat les capacitats i els coneixements més avançats en totes les disciplines presents en el si de la UB, i s'organitza l'oferta formativa segons els àmbits de coneixement següents: MBA i management; RH i processos; dret; economia i finances; comunicació i màrqueting; farmàcia; infermeria; gestió sanitària i salut pública; ortopèdia i traumatologia; salut mental i drogues; medi ambient; prevenció i seguretat; tecnologia i ciències experimentals; urbanisme i territori; cultura i humanitats, i educació i qualitat. Durant aquest curs s'han ofert un total de 338 cursos, fet que s'ha traduït en 44.677 hores i 6.171 estudiants.

UB Virtual

L'oferta formativa d'UB Virtual s'organitza en diferents escoles/campus virtuals que aglutinen cursos d'una mateixa àrea temàtica: empresa; salut; educació; esports; farmàcia i nutrició; hotelaria i turisme; ciències experimentals; Administració pública i tercer sector; cultura i patrimoni, i formació complementària.

Durant aquest curs acadèmic s'han ofert un total de 273 cursos, amb 33.035 hores i amb 21.890 alumnes matriculats. D'aquests cursos, 32 són màsters, 35 són postgraus i 206 són de curta durada. Per àrees, 60 cursos pertanyen a l'àrea d'empresa; 25, a ciències de la salut; 39, a educació; 14, a esports; 25, a farmàcia i nutrició; 7, a hotelaria i turisme; 6, a ciències experimentals; 22, a Administració pública i tercer sector; 26, a cultura i patrimoni; 7, a riscos laborals, i 42, a formació complementària.

Durant aquest curs acadèmic han participat en UB Virtual un total de 1.184 agents docents. D'aquests, 675 són autors de materials, 203 són directores de cursos i 306 són tutors i professors experts.

Millora de la docència

Avaluació institucional

L'avaluació institucional d'ensenyaments s'ha continuat amb el programa proQU de l'AQU d'avaluació de titulacions. Dins d'aquest programa, s'ha continuat el Pla 2003 amb l'avaluació dels ensenyaments de Filosofia, Dret i Enginyeria Geològica. En tots tres casos resta pendent l'e-laboració de l'informe final.

Avaluació de la docència

A partir del Manual d'avaluació docent del professorat aprovat pel Consell de Govern i ratificat per l'AQU en data 11 de novembre de 2003, s'ha dut a terme la segona aplicació pilot del model entre el professorat funcionari que havia meritat el quinquenni docent durant l'any 2004. Aquest model es troba en fase experimental fins al 2006. Tanmateix, i pel que fa a l'Enquesta d'opinió de l'alumnat sobre l'acció docent del professorat (EOAADP) s'ha fet extensiva, per primera vegada, a totes les titulacions de la

III. Docència i atenció a l'estudiant

UB. L'enquesta s'ha realitzat en 4.907 grups d'estudiants d'un total de 2.433 assignatures. S'han recollit enquestes sobre un total de 3.747 professors entre els dos semestres del curs cosa que ha representat la realització i tractament de més de 140.000 enquestes.

Innovació docent

Partint de l'objectiu general de consolidar el suport a la docència com a servei estructurat i estable, durant aquest curs s'ha fet efectiva la reordenació prevista amb l'objectiu de consolidar el suport a la docència com una activitat bàsica, millorar l'atenció a l'usuari facilitant un únic i proper punt d'entrada de peticions, optimitzar els recursos existents i delimitar els serveis que es presten d'acord amb els estàndards de treball establerts institucionalment. Per atendre aquests objectius, la nova estructura es recolza en els Punts de Suport a la Docència (PSD) del CRAI ubicats físicament en cadascuna de les biblioteques de centre o campus existents; la Unitat d'Aplicacions de Suport a la Docència per mantenir i desenvolupar aplicacions de caire docent; i la Unitat d'Informació, Avaluació i Prospectiva que coordina i gestiona la convocatòria de projectes d'innovació docent i dels grups d'innovació, i estudia nous programes i projectes enfocats a la millora docent. Cal destacar la Primera Trobada de Grups d'Innovació Docent de la Universitat de Barcelona amb l'objectiu de difondre els treballs que realitzen els grups i facilitar la col·laboració entre ells. D'altra banda, aquest curs s'ha posat en marxa el sistema d'identificació digital, el DOI, mitjançant el qual s'han posat a disposició del públic 65 materials docents elaborats per professorat de la UB. Pel que fa a la realització de convocatòries, s'han dut a terme les següents:

- *Convocatòries per a grups d'innovació docent.* S'ha mantingut oberta la convocatòria per al reconeixement de grups d'innovació docent i s'han reconegut 7 grups, amb la qual cosa actualment hi ha 29 grups consolidats d'innovació docent i 40 grups d'innovació docent.
- *Convocatòria específica d'ajuts per a grups consolidats d'innovació docent:* s'han atorgat ajuts per a l'assistència i l'organització de congressos de l'àmbit docent i per a publicacions.
- *Convocatòria d'ajuts a projectes d'innovació docent.* S'ha portat a terme la convocatòria 2004 d'ajuts a PID, amb una dotació econòmica de 119.600 euros; de les 90 propostes de projectes rebudes, s'han aprovat 45 projectes. També s'ha posat en marxa la convocatòria 2005 d'ajuts a PID, amb una dotació econòmica de 130.000 euros, adreçada a projectes d'innovació que tinguin per objectiu la millora de la docència en el primer i el segon cicles. Finalment, dintre de la convocatòria 2004 de projectes per a la millora de la qualitat docent de la Generalitat a les universitats catalanes, els professors de la UB han presentat 108 sol·licituds, a partir de les quals s'han concedit 25 ajuts, amb un import global de 153.600 euros.

Fòrum telemàtic de docència universitària

S'ha continuat amb algunes de les activitats habituals i se n'han encetat de noves. En aquest sentit, s'ha seguit informant de novetats bibliogràfiques, activitats de formació i recursos varis sobre docència i innovació universitària i s'han celebrat tres conferències: El treball col·laboratiu del professorat, L'avaluació del rendiment dels alumnes i El treball autònom de l'alumnat.

Atenció i serveis a l'estudiant

Accions d'informació i orientació

Accions d'informació als estudiants de secundària

Durant aquest curs s'han dut a terme un total de 118 xerrades als centres de secundària, on s'ha fet la presentació general de la UB i s'ha informat sobre els ensenyaments que s'hi imparteixen; han anat a càrrec de l'equip de professors col·laboradors i d'una orientadora pedagògica. Enguany s'han visitat 33 centres de secundària de fora de Barcelona a demanda dels mateixos centres i s'han atès prop de 100 alumnes que han visitat l'Edifici Històric, als quals s'han mostrat les dependències més significatives de l'edifici i la Biblioteca, i també se'ls han explicat els ensenyaments que imparteix la UB i els serveis que ofereix. S'ha participat en el Saló de l'Ensenyament de Barcelona, on s'han fet conferències sobre orientació, i s'han presentat alguns ensenyaments. També s'ha participat en el Saló de Valls i en el Saló de Vic. Finalment, s'han preparat i tramès 8.000 CD elaborats per la CRUE amb el catàleg d'universitats de tot l'Estat espanyol, que s'han distribuït a tots els tribunals de les PAU dels centres adscrits a la UB. Així mateix, s'ha tramès material a centres de joventut de Manresa i Mallorca i a les fires de Madrid i Exporecerca. Igualment, s'ha enviat a tots els centres de secundària de Catalunya informació sobre les conferències específiques del Saló de l'Ensenyament, la revista *Secundària* —que inclou els objectius docents i els continguts bàsics de tots els ensenyaments de la UB, amb l'objectiu de donar a conèixer els valors de la Universitat i orientar els futurs estudiants per escollir carrera—, el llibre de serveis de la UB, *zeta cards* —que inclouen contingut d'orientació per a la tria d'ensenyaments—, postals —formades per quatre models amb els continguts relacionats amb l'oferta formativa de la UB, els serveis, l'orientació acadèmica i els programes de suport— i diversos CD. D'altra banda, per iniciativa de l'Escola d'Idiomes Moderns (EIM), s'ha coordinat la gestió i la difusió d'un curs d'anglès adreçat a l'alumnat de 4t curs d'ESO i batxillerat, en què s'han preinscrit un total de 32 alumnes.

Activitats específiques coordinades amb les facultats

Aquestes activitats estan dissenyades pels centres de la UB per tal de donar a conèixer els seus ensenyaments. Per poder coordinar d'una manera conjunta totes les activitats adreçades a alumnes de secundària s'està dissenyant una

aplicació informàtica accessible a través d'una intranet per facilitar als responsables dels centres de la UB el procés d'afegir les dades sobre les activitats destinades a l'alumnat o al professorat de secundària, així com per portar a terme consultes sobre l'estat de les activitats.

Enguany s'han dut a terme tallers d'infermeria, amb la participació de 24 estudiants i la col·laboració de professors i alumnes de l'Escola d'Infermeria en la realització de treballs pràctics; i experiments de física, a càrrec d'un grup de professors de la Facultat de Física que han coordinat un seguit de pràctiques en els seus laboratoris. S'ha tramès un tríptic informatiu a tots els centres de secundària de Catalunya i s'hi han inscrit un total de 307 estudiants.

La Facultat de Geologia ha organitzat el fòrum-debat "Els recursos energètics", en què s'ha posat a prova una nova activitat adreçada a estudiants i professors de les assignatures de Ciències de la Terra i del Medi Ambient al batxillerat; en aquest debat via Internet han participat 4 centres amb 42 alumnes. També s'han organitzat sortides de camp geològiques, amb excursions preparades i dirigides per professors de la mateixa facultat, que tenen la finalitat de fer unes classes pràctiques conjuntament amb el professorat i els alumnes de batxillerat; s'han realitzat 10 sortides amb la participació de 122 estudiants.

La Facultat de Biologia ha organitzat "I tu? Jo, Bioquímica", que consta d'un curs d'iniciació a la bioquímica i la biologia molecular, amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i de la Sociedad Española de Bioquímica; i treballs de recerca de l'àmbit de la biologia. La Facultat de Matemàtiques ha dut a terme xerrades-taller i treballs de recerca en l'àmbit de les matemàtiques, i Filologia Clàssica ha organitzat l'activitat "En quin segle vius?". Finalment, s'han dut a terme les jornades de portes obertes a les facultats/escoles per tal de donar a conèixer els seus ensenyaments, en les quals han participat més de 300 estudiants de secundària.

Accions adreçades als nous estudiants

Dintre del Programa d'acollida adreçat als alumnes que han obtingut plaça a la UB, s'han enviat prop de 9.000 cartes de benvinguda als nous estudiants, amb un seguit de recomanacions sobre com plantejar-se les primeres setmanes a la Universitat. Així mateix, s'han coordinat totes les sessions informatives que realitzen els centres per tal d'informar sobre el pla d'estudis, l'itinerari curricular, el procediment de matrícula i els serveis, entre d'altres.

Pel que fa a l'orientació, amb l'objectiu d'establir els mateixos criteris dins de l'especificitat de cada ensenyament, s'ha dissenyat un únic model en què es vol donar un seguit de recomanacions i respondre a tota una sèrie de qüestions: com accedir-hi, finalitat dels estudis, continguts bàsics, coneixements bàsics previs, capacitats, habilitats i actituds prèvies, i sortides professionals.

Plans d'acció tutorial (PAT)

El curs 2004-2005 ha estat el de la consolidació dels plans d'acció tutorial a la Universitat de Barcelona.

Com a accions principals portades a terme en aquest curs, cal esmentar el "Document marc sobre la tutoria a la Universitat de Barcelona" i l'avaluació institucional dels plans d'acció tutorial, elaborat per professorat de la UB. Els centres i ensenyaments participants han estat: Biologia, Bioquímica, Econòmiques, Educació Social, Empresarials, Enginyeria Química, Farmàcia, Física, Formació del Professorat, Geologia, Infermeria, Medicina, Pedagogia, Podologia, Psicologia, Psicopedagogia i Química.

A part d'aquestes accions, es va finançar parcialment un curs dins d'Els Juliols de la UB sobre tutories en el nou espai europeu d'educació superior, organitzat per l'ICE. A més d'aquestes accions de caire general, s'han dut a terme accions puntuals a Dret (reactivar els PAT que havien estat funcionant fins fa dos anys) i Filologia Romànica (posada en funcionament).

Fora de l'àmbit de la UB, s'han fet presentacions al Saló de l'Ensenyament i en altres universitats (Sevilla i Politècnica de Madrid).

Món UB, el portal dels estudiants

Des del Portal d'estudiants, l'alumnat accedeix a diferents aplicacions de tràmits en línia: correu electrònic, automatrícula, autoconsulta de l'expedient acadèmic, sol·licitud de convalidacions, preinscripció de la lliure elecció, etc., i també a tot un conjunt d'informació i serveis que són del seu interès. Tot això propicia que cada curs acadèmic s'hi incrementi el nombre d'accessos. Aquest curs la mitjana de visites per mes ha estat de 162.430, fet que representa tres accessos mensuals per a cadascun dels estudiants de la UB. Durant aquest curs s'ha adequat la informació a les noves plantilles i estil de web de la UB, i també s'ha reestructurat el contingut dels apartats de mobilitat nacional i internacional i de beques, ajuts i premis. D'altra banda, s'ha potenciat entre les unitats de la UB com a eina de difusió de novetats, serveis i avantatges adreçats als estudiants.

Accions d'inserció laboral

Des del programa Feina UB s'ofereixen diversos serveis sobre inserció i orientació laboral als seus estudiants i titulats. Aquests serveis estan estructurats per centres i coordinats per Feina UB, que facilita suport i assessorament per al seu bon funcionament i crea productes i serveis a mida i globals.

En aquest sentit, durant aquest any s'ha reordenat i actualitzat la gestió de la borsa de treball i de les pràctiques d'estudiants amb el desenvolupament d'una nova aplicació informàtica que, amb configuració web, du a terme la gestió d'una forma més eficaç, i dona resposta a les necessitats dels estudiants, els titulats i les empreses, tots com a agents implicats en les ofertes i demandes de treball i de pràctiques. L'objectiu és la fidelització i la millora qualitativa de la vinculació entre estudiants, titulats, organitzacions i centres.

IV RECERCA

- La recerca a la UB: grups, projectes i recursos
- Fundacions, instituts i centres de recerca
- Recerca i ètica

IV. Recerca

La recerca a la UB: grups, projectes i recursos

Pla estratègic de recerca

Durant l'any 2005, la UB ha dissenyat un Pla estratègic de recerca que haurà de definir un nou marc, tant per a la organització interna de les activitats investigadores, com per al disseny de continguts dels futurs contractes programa amb el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI). Amb aquest Pla es referma el compromís institucional de potenciar la producció científica i tecnològica a la UB dins el sistema de ciència i tecnologia en el context estatal i en l'internacional, i de contribuir a l'avenç de la ciència i el coneixement, a la millora de la qualitat de vida i al progrés de la innovació i la competitivitat empresarials.

Amb aquest objectiu, les comissions de Recerca i de Política Científica de la UB han iniciat una sèrie de reunions per abordar l'estat de la recerca a la UB i per identificar quins són els temes clau per respondre als reptes futurs de la investigació en l'entorn universitari, social i econòmic.

En la primera fase la finalitat ha estat recopilar el màxim d'informació sobre la recerca a la UB (organització, indicadors, contractes, becaris, recursos econòmics, entre altres) i fer una diagnosi inicial de l'estat de la investigació a la UB, per poder establir, posteriorment, les línies d'acció estratègiques per assolir els objectius prioritaris en matèria de recerca a la UB.

Els grups de recerca

D'acord amb el III Pla de recerca de Catalunya (2001-2004) signat fins al desembre del 2004, el mapa de grups de la

Universitat de Barcelona està constituït per 177 grups de recerca consolidats i 16 grups més gestionats per l'IDIBAPS. Quant a les xarxes temàtiques, agrupacions de diversos grups de recerca que treballen temes afins des de diferents institucions de recerca de Catalunya, la Universitat de Barcelona en coordina setanta-una, set més que l'any anterior.

El 25 de gener de 2005 va entrar en vigor el IV Pla de recerca de Catalunya 2005-2008. En el marc d'aquest nou Pla s'ha efectuat una nova convocatòria de suport als grups de recerca, encara pendent de resolució, a la qual la Universitat de Barcelona ha presentat 284 sol·licituds.

(Vegeu en el CD adjunt "Grups de recerca consolidats i xarxes temàtiques")

Quant a la producció científica dels investigadors de la Universitat de Barcelona, recollida a través de les bases de dades internacionals de l'Institut for Scientific Information (ISI), aquesta ha estat de 2.324 col·laboracions, 2.125 de les quals figuren al Science Citation Index Expanded (SCI), 139 al Social Sciences Citation Index (SSCI) i 60 a l'Arts & Humanities Citation Index (A&HCI). Cal remarcar que la dada de publicacions del SCI no es comparable amb la dels anys anteriors ja que la nova versió d'aquesta base de dades ha incrementat notablement el nombre de revistes indexades.

(En relació amb els convenis signats, vegeu en el CD adjunt "Convenis amb institucions, universitats i empreses")

Projectes i recursos financers per a la recerca

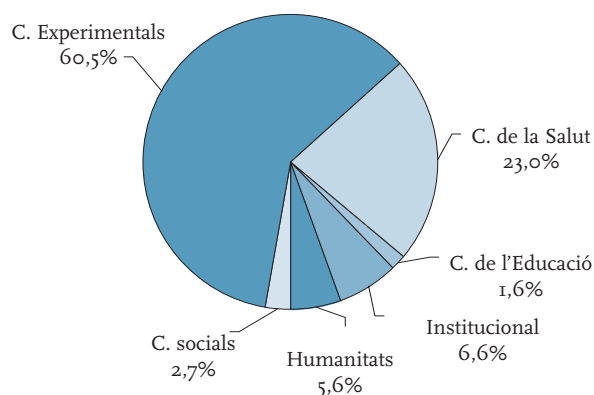
Durant l'any 2004 els ingressos derivats de l'activitat de recerca han estat de 19.984.705,64 euros. La distribució per centre, comptabilitzada a partir dels projectes i les accions especials, les infraestructures i els ajuts a la recerca (convocatòries nacionals), juntament amb el nombre de projectes finançats, es mostra a continuació:

Centres	Projectes i accions especials*		Infraestructures		Ajuts
	Ingressos (€)	Nre.	Ingressos (€)	Nre.	Ingressos (€)
Institucional	-	0	1.117.908,00	13	209.342,00
Escola Universitària d'Estudis Empresarials	3.300,00	1	-	-	5.200,00
Escola Universitària d'Infermeria	30.900,00	2	-	-	8.400,00
Facultat de Belles Arts	-	0	-	-	3.000,00
Facultat de Biblioteconomia i Documentació	63.800,00	3	-	-	1.000,00
Facultat de Biologia	4.105.410,03	55	484.170,71	11	168.723,98
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials	112.500,00	5	58.300,00	3	158.080,00
Facultat de Dret	64.800,00	4	39.000,00	2	106.664,99
Facultat de Farmàcia	1.996.451,00	24	345.430,00	8	231.613,00
Facultat de Filologia	389.200,00	17	68.830,00	4	166.198,52
Facultat de Filosofia	48.300,00	1	-	-	93.446,00
Facultat de Física	2.765.050,00	31	76.700,00	3	692.761,49
Facultat de Formació del Professorat	15.100,00	3	52.850,00	3	57.065,00
Facultat de Geografia i Història	287.200,00	13	13.100,00	1	40.921,81
Facultat de Geologia	428.900,00	7	239.971,50	5	297.550,09

Facultat de Matemàtiques	328.800,00	7	33.000,00	1	100.303,00
Facultat de Medicina	447.600,00	5	284.297,01	7	509.317,00
Facultat d'Odontologia	268.500,00	2	-		37.900,00
Facultat de Pedagogia	34.000,00	2	40.700,00	2	59.775,00
Facultat de Psicologia	316.700,00	11	22.080,00	2	89.405,00
Facultat de Química	1.360.205,00	24	372.070,05	10	632.915,46
TOTAL	13.066.716,03	217	3.248.407,27	75	3.669.582,34

* No s'hi han inclòs els projectes gestionats per l'IDIBAPS i l'IDIBELL.

Ingressos de recerca 2004

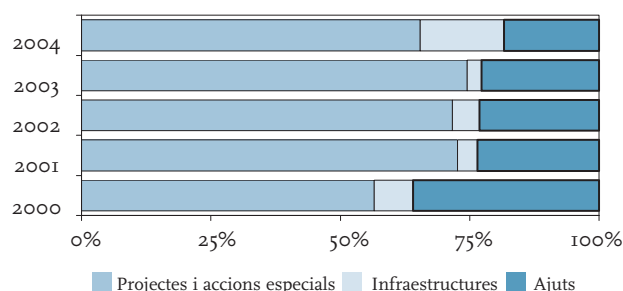
En relació amb anys anteriors, es té l'evolució següent:

Any	Projectes i accions especials	Infraestructures	Ajuts
2000	8.378.913,11	1.099.852,15	5.335.501,06
2001	16.540.248,07	882.285,77	5.347.040,78
2002	15.038.708,40	1.111.963,00	4.854.252,30
2003	14.280.209,36	530.576,07	4.352.185,79
2004	13.066.716,03	3.248.407,27	3.669.582,34

A banda d'aquests projectes, s'han gestionat a través de l'IDIBAPS i l'IDIBELL 6.219 milers d'euros i 5.446 milers d'euros, respectivament.

Pel que fa als contractes i convenis gestionats per la Fundació Bosch i Gimpera (FBG), durant l'any 2004 han representat un total de 33.983.367,76 euros i 769 contractes. La distribució, segons la tipologia i el centre, ha estat la següent:

Evolució dels ingressos de recerca Període 2000-2004

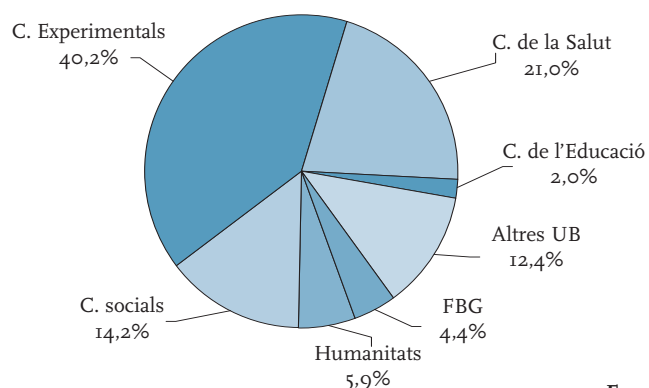

Centre	Projectes		Projectes europeus		Convenis de col·laboració		Gestió de programes i serveis	
	Nre.	Import (€)	Nre.	Import (€)	Nre.	Import (€)	Nre.	Import (€)
Facultat de Belles Arts	12	130.283,33	1	159.500,00	6	19.838,90	-	-
Facultat de Biblioteconomia i Documentació	8	62.210,44	-	-	2	71.873,59	-	-
Facultat de Biologia	91	2.095.871,67	12	1.536.853,00	41	248.031,08	-	-
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials	73	1.729.609,24	9	703.511,71	26	283.820,92	4	683.215,36
Facultat de Dret	29	690.516,06	1	150.049,00	17	213.328,47	5	138.220,48
Escola Universitària d'Estudis Empresarials	3	24.274,32	-	-	1	13.510,00	4	198.120,05
Facultat de Farmàcia	58	1.496.995,69	2	4.419.999,00	27	220.359,92	-	-
Facultat de Filologia	3	69.598,36	-	-	4	9.749,75	1	900.000,00
Facultat de Filosofia	-	-	1	289.518,66	-	-	-	-
Facultat de Física	24	405.286,38	11	5.660.567,37	8	20.020,26	1	2.400,00

IV. Recerca

Facultat de Formació del Professorat	17	229.837,64	-	-	2	24.591,67	-	-
Facultat de Geografia i Història	10	120.267,10	1	243.999,00	6	27.037,45	1	48.395,13
Facultat de Geologia	26	788.062,72	-	-	20	120.788,08	3	62.261,00
Escola Universitària d'Infermeria	1	7.758,62	-	-	-	-	-	-
Facultat de Matemàtiques	1	3.000,00	-	-	2	1.715,00	-	-
Facultat de Medicina	17	295.200,90	-	-	5	52.871,43	-	-
Facultat d'Odontologia	1	5.170,00	-	-	-	-	-	-
Facultat de Pedagogia	13	197.782,46	1	68.156,00	2	12.917,68	-	-
Facultat de Psicologia	15	395.955,36	1	205.494,00	5	33.972,30	-	-
Facultat de Química	47	1.119.496,23	6	1.198.382,00	23	161.244,49	5	228.410,46
Altres/UB	7	148.151,58	6	754.216,25	-	-	24	3.295.702,19
FBG	10	1.319.713,01	-	-	-	-	6	165.685,00
TOTAL	466	11.335.041,11	52	15.390.245,99	197	1.535.670,99	54	5.722.409,67

Contractes i convenis gestionats per la FBG

Els projectes i els projectes europeus de recerca han significat un import de 26.725.287,10 euros i 518 contractes. La distribució per origen, segons que provenguin d'empreses, d'administracions i institucions o de la Unió Europea, ha estat la següent:

Centre	Nre.	Empreses		Administracions i institucions		Unió Europea		Total
		Import (€)	Nre.	Import (€)	Nre.	Import (€)	Nre.	
Facultat de Belles Arts	2	9.800,00	10	120.483,33	1	159.500,00	13	289.783,33
Facultat de Biblioteconomia i Documentació	1	13.200,00	7	49.010,44	-	-	8	62.210,44
Facultat de Biologia	50	925.781,83	41	1.170.089,84	12	1.536.853,00	103	3.632.724,67
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials	20	349.282,58	53	1.380.326,66	9	7003.511,71	82	2.433.120,95
Facultat de Dret	4	51.004,00	25	639.512,06	1	150.049,00	30	840.565,06
Escola Universitària d'Estudis Empresarials	-	-	3	24.274,32	-	-	3	24.274,32
Facultat de Farmàcia	50	1.275.215,30	8	221.780,39	2	4.419.999,00	60	5.916.994,69
Facultat de Filologia	2	67.012,15	1	2.586,21	-	-	3	69.598,36
Facultat de Filosofia	-	-	-	-	1	289.518,66	1	289.518,66
Facultat de Física	17	296.431,41	7	108.854,97	11	5.660.567,37	35	6.065.853,75
Facultat de Formació del Professorat	5	96.402,56	12	133.435,08	1	243.999,00	18	473.836,64
Facultat de Geografia i Història	-	-	10	120.267,10	-	-	10	120.267,10
Facultat de Geologia	16	581.092,32	10	206.970,40	-	-	26	788.062,72
Escola Universitària d'Infermeria	-	-	1	7.758,62	-	-	1	7.758,62
Facultat de Matemàtiques	1	3.000,00	-	-	-	-	1	3.000,00
Facultat de Medicina	16	287.778,49	1	7.422,41	-	-	17	295.200,90
Facultat d'Odontologia	-	-	1	5.170,00	-	-	2	5.170,00
Facultat de Pedagogia	2	23.450,00	11	174.332,46	1	68.156,00	14	265.938,46
Facultat de Psicologia	3	34.100,00	12	361.855,36	1	205.494,00	16	601.449,36
Facultat de Química	37	743.925,50	10	375.570,73	6	1.198.382,00	53	2.317.878,23
ALTRES/UB	4	35.857,50	3	112.294,08	6	754.216,25	13	902.367,83
FBG	2	45.164,26	8	1.274.548,75	-	-	10	1.319.713,01
TOTAL	232	4.838.497,90	234	6.496.543,21	52	15.390.245,99	518	26.725.287,10